

MÁRKUS ANDRÁS

1949 - 2005

Az alkalmazott mesterséges intelligencia-kutatás kiemelkedő személyisége, az MTA SZTAKI tudományos tanácsadója, hazai és külföldi egyetemek professzora hosszan tartó, súlyos betegség után ez év február 15-én hunyt el.

1949. február 23-án született Szombathelyen. Erdőmérnöki és faipari egyetemi tanulmányokba kezdett, ám végül 1975-ben matematikusként végzett az ELTE-n. Ekkor került akadémiai ösztöndíjasként, majd két évre rá munkatársként az intézetbe, ahol élete végén mint tudományos tanácsadó dolgozott. Élénk, játékos szelleme egy akkor új terület, a mesterséges intelligencia felé vitte. Márkus Andrást hajdani mentorához, Hatvany Józsefhez hasonlóan elsősorban a mérnöki tervezés és cselekvés modellezése és számítógépes támogatása foglalkoztatta. Konstruktív, impulzív alkatát, matematikai és társadalomtudományi műveltségét összhangba tudta hozni a mérnöki tudományok és gyakorlat iránti tiszteletével. Eredményei nyomán 1990-ben kapta meg a műszaki tudomány kandidátusa, 2001-ben az MTA doktora címet. 1997-ben a CIRP nemzetközi műszaki akadémia levelező tagjává választották.

Tanári pályája a BME Gépészmérnöki Karán indult, ahol az 1980-as évek közepétől a mesterséges intelligencia mérnöki alkalmazásaival kapcsolatos tárgyakat oktatta. 1994 és 1999 között meghívott előadóként tanított a Veszprémi Egyetem Mérnöki Karán, majd vendégprofesszori meghívásoknak tett eleget több tokiói egyetemen és Kobéban. Nagy elhivatottsággal tartotta óráit, igazi professzor vált belőle. 2000-ben nyert Széchenyi Professzori Ösztöndíjat, 2001-től a BME egyetemi

magántanára, s 2004 szeptemberében nevezték ki a Budapesti Corvinus Egyetem egyetemi tanárának.

Sokat publikált. Egyes közleményei kutatási területének meghatározó, sokat idézett műveivé váltak.

Eredményei azon logikai-algoritmikus eszközök meghonosításához és számítástudományi alkalmazásához fűződnek, amelyek nehezen vagy egyáltalán nem számítható gyakorlati feladatok sajátjai. Ezek a módszerek, közelítő, lehetséges kedvező variánsokat feltáró eljárások egyaránt igénylik az algoritmikus matematikai finomságok mély, kreatív ismeretét, az adott feladat határfeltételeinek, megvalósíthatóságának rejtett sajátosságai feltárását és az intuíciót, amely ezekből ötvözve talál megoldást egy sok kölcsönhatással és korábbi tapasztalatok ítéleteivel segített, de előítéleteivel terhelt rendszer modellezése során. Így születtek meg a konstrukciós tervezés, a termékmodellezés, a technológiai és gyártástervezés területein azok az eredményei, melyeket a nemzetközi kutató közösségen kívül a műszaki-ipari gyakorlat képviselői is elfogadtak és nagyra értékelték.

Szellemi erejét és kisugárzását jellemzi, hogy a kultúránk két olyan kiemelkedő asszonya választotta őt társul, mint Rakovszky Zsuzsa költő, író és haláláig szenvedéseinek ápoló-vigasztaló kísérője Boros Judit művészettörténész, a most megnyílt Munkácsy-kiállítás szellemi anyja. Márkus András e kiállítás szervezésében utolsó leheletéig volt segítője.

Utolsó éveiben halálos betegsége tudatában élt. Mindvégig megőrizte villámgyors gondolkodását, finom humorú, szókimondó őszinteségét. Míg erejéből telt, velünk maradt, dolgozott, írt, programozott, lektorált és tanított. Egy úttörő magyarországi műszaki tudományos hagyomány örököse, őrzője, továbbfejlesztője és tanító mestere volt.

Váncza József, kandidátus, Budapest Műszaki Egyetem

Forrás: Magyar Tudomány, 2005/6 772. old.